

Memo actualisatie Quicksan – Koppelstraat, Putte

Datum: 24 augustus 2022
Versie: 1.0
Opgesteld door: Daan Duijmelinck, *Junior Adviseur Ecologie*
Getoetst door: Mark van Oorschot, *Adviseur Ecologie*
In opdracht van: Stantec B.V.

De opdrachtgever is voornemens om het aanwezige bosperceel, aan de Koppelstraat te Putte (afbeelding 1) te kappen, ten behoeven van het realiseren van de bouw van enkele woningen. Het omliggend gebied kenmerkt zich door bebouwing en beboste gebieden. Het plangebied is omzoomd binnen enkele wegen, waaronder de ontsluitingswegen Antwerpsestraat en Koppelstraat. Voor de geplande werkzaamheden is reeds in 2018 een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd, om mogelijke risico's met betrekking tot beschermde flora & fauna inzichtelijk te maken (Quicksan beschermde soorten – Koppelstraat, Putte, kenmerk 722180297, 2018, idverde Advies). Hierna heeft het project een tijd stil gelegen. De opdrachtgever, is met een gewijzigd ontwerp nu van plan alsnog de plannen te realiseren, waarbij een deel van het bos gekapt dient te worden. In het oorspronkelijke plan zouden vier woningen worden gerealiseerd, het huidige plan is om nog maar twee woningen te realiseren. Met deze nieuwe plannen valt het volledige plangebied buiten het Natuur Netwerk Brabant (NNB). In 2018 viel het plangebied nog deels binnen de grenzen van het NNB.

Afbeelding 1: Locatie plangebied

Deze memo dient ter actualisatie van de quickscan die in december 2018 uitgevoerd is. De werkwijze zoals besproken in de quickscan is hetzelfde (bronnenonderzoek, veldonderzoek en een effectenanalyse) en zal hier niet besproken worden. In deze memo worden de onderzoeksresultaten, toetsing aan de hand van de Wet natuurbescherming en conclusie en advies aan de hand van de situatie uitgewerkt. Op 9 augustus 2022 heeft het veldbezoek plaatsgevonden. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren 18°C, 3Bft en helder.

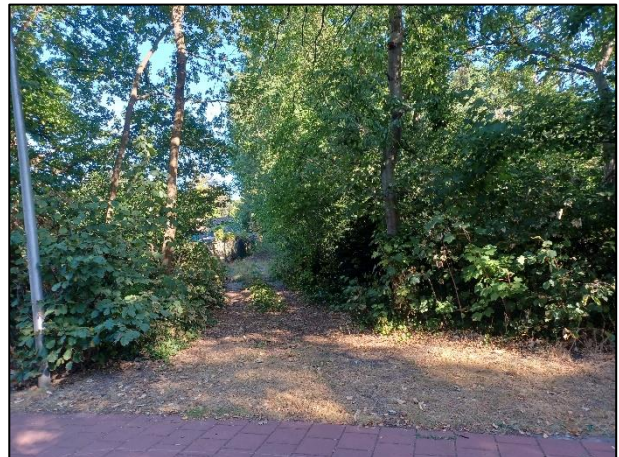
Onderzoeksresultaten

Algemene biotoopomschrijving

Op onderstaande foto's (afbeelding 2 en 3) is een sfeerimpressie van het plangebied weergegeven. Het plangebied bestaat uit lindes, zomereik, Spaanse aak, Amerikaanse vogelkers, lijsterbes en gewone esdoorn. De ondergroei bestaat veelal uit bramen, hulst en klimop. Klimop bedekt de bodem en is tevens opgegroeid tegen de bomen, waar het overwegend ook de bomen overwoekerd.

Afbeelding 2: Sfeerimpressie plangebied

Afbeelding 3: Sfeerimpressie plangebied

Grondgebonden zoogdieren

Bevindingen 2018

Uit het bronnenonderzoek van 2018 bleek dat de volgende beschermde soorten voorkomen in het gebied:

- Eekhoorn
- Boomarter
- Wezel
- Bunzing
- Hermelijn

Daarnaast kunnen algemenere grondgebonden zoogdieren in het plangebied voorkomen zoals konijn, egel, haas en vos.

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van grondgebonden zoogdieren of sporen daarvan waargenomen. Het plangebied is niet geschikt voor kleine marterachtigen als bunzing, hermelijn en wezel. In en rondom het gebied bevinden zich te weinig rommelhoekjes en nat milieu die deze soorten prefereren.

Aanvulling NDFF

In de actuele NDFF gegevens zijn eveneens meldingen bekend van eekhoorn en één melding van boomarter op ruime afstand van het plangebied (> 900 meter). Daarnaast zijn meldingen gedaan van algemenere soorten als egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis en veldmuis. Meldingen van marterachtigen zijn niet gedaan, desondanks zijn deze wel in de omgeving te verwachten zijn.

Resultaten veldonderzoek

Tijdens het veldonderzoek is vastgesteld dat aanwezigheid van kleine marterachtigen als de wezel en bunzing niet uit te sluiten is binnen het plangebied. Beide soorten kunnen voorkomen in een bebouwde omgeving met veel groen of open bossen. De aanwezige ondergroei van klimop en struweel zorgt ervoor dat bovengenoemde soorten genoeg schuilmogelijkheden hebben.

Daarnaast is tijdens het veldonderzoek vastgesteld dat eekhoorn mogelijk voorkomt binnen het plangebied. In de periode dat het veldbezoek plaats heeft gevonden staan de bomen in blad. Tijdens het bezoek was het daarom niet mogelijk om nesten van eekhoorns waar te nemen, dan wel uit te sluiten. Het nest van een eekhoorn is bolvormig en wordt meestal op minstens 5 meter boven de grond gebouwd. Het is niet uit te sluiten dat eekhoorn (met mogelijke verblijfplaats) voorkomen binnen het plangebied.

Vleermuizen

Bevindingen 2018

Uit het bronnenonderzoek van 2018 bleek dat de volgende beschermde soorten voorkomen in het gebied:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Meervleermuis
- Rosse vleermuis
- Watervleermuis
- Laatvlieger

Tijdens het veldbezoek zijn de te kappen bomen in het bosperceel visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van geschikte holtes en/of loszittende bast. In meerdere bomen zijn (spechten)holtes aangetroffen. De holtes waren goed bereikbaar om de potentiële geschiktheid te kunnen beoordelen. Het betreft een aantal relatief gave holtes, waar de holte nog niet naar boven is ingerot en daardoor niet genoeg ruimte biedt voor vleermuizen om geschikte te zijn als vaste rust- en/of verblijfplaats (afbeelding 4). Daarnaast bevinden zich enkele holtes in het bosperceel die wel naar boven zijn ingerot, hierdoor zijn de holten dieper en bieden deze mogelijk een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Ten tijden van de inspectie zijn echter geen bewoningssporen aangetroffen (afbeelding 5).

Afbeelding 4: Eén van de aangetroffen spechtenholtes

Afbeelding 5: Eén van de holtes met vergevorderd rottingsproces

Het bosperceel is ook beoordeeld op zijn kwaliteit om te fungeren als vaste vliegroute en/of foerageergebied. Het plangebied kan voor beide functies fungeren, door de omgeving is het echter uit te sluiten dat het hier om een essentieel foerageergebied of vliegroute gaat.

Aanvulling NDF

Uit het bronnenonderzoek van 2022 blijkt dat dezelfde soorten in de omgeving voorkomen als in 2018. Daarnaast is tevens één melding gedaan van een ter plaatse ingekorven vleermuis langs de N289 Putseweg op ca. 400 meter afstand van het plangebied.

Resultaten veldonderzoek

Vleermuizen kunnen het plangebied gebruiken als vliegroute en foerageergebied. Het plangebied ligt in een bosrijke omgeving, waardoor dit specifieke deel slechts een klein onderdeel is van het totale habitat wat benut kan worden als foerageergebied en/of vliegroute. Daarnaast kunnen bomen holtes bevatten die door boombewonende vleermuissoorten zoals ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis gebruikt kunnen worden als verblijfplaats. De holtes die zijn geconstateerd in de quickscan van 2018 zijn niet meer waargenomen. Het is mogelijk dat klimop over de holtes gegroeid is en deze niet meer toegankelijk zijn voor boombewonende vleermuissoorten.

Vogels

Bevindingen 2018

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Ten tijden van het veldonderzoek zat er geen blad aan de bomen, waardoor het goed mogelijk was om nesten te vinden. Tijdens het onderzoek zijn géén nesten waargenomen van vogels met jaarrond beschermde nesten. Wel zijn soorten als koolmees, pimpelmees, zwarte kraai en ekster waargenomen in het plangebied. Aan de overzijde van het plangebied, in een ander bosperceel, is een nest van de zwarte kraai aangetroffen. Het plangebied zelf kan eveneens fungeren als broedlocatie voor deze soorten. De koolmees, pimpelmees, ekster en zwarte kraai zijn soorten waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is, indien sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen.

Algemene broedvogels

In het plangebied en de omgeving zijn meerdere geschikte beplantingen en bosschages aanwezig voor algemene broedvogels om tot broeden te komen. Tijdens het veldbezoek zijn vogelsoorten als winterkoning, grote bonte specht, houtduif en putter waargenomen in het plangebied. In de aanwezige bomen zijn geen nesten van algemeen voorkomende soorten zoals de hierboven beschreven broedvogels aangetroffen.

Aanvulling NDFF

Uit de actuele gegevens van de NDFF blijkt dat in 2021 een ekster tot broeden is gekomen binnen het plangebied, dit is een broedvogel uit categorie 5.. Daarnaast zijn om het directe plangebied heen verschillende meldingen van ter plaatse vogels als merel, tjiftjaf, vink en winterkoning.

Resultaten veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten aangetroffen van vogels met een jaarrond beschermd nest. Ter hoogte van de melding van het eksternest is tijdens het veldbezoek géén nest aangetroffen. Mogelijk is dit nest niet zichtbaar doordat tijdens het veldbezoek de bomen in blad staan. Tijdens het veldbezoek zijn foeragerende koolmezen en vinken waargenomen. Ten tijden van het veldonderzoek stonden alle boom nog vol in blad, hierdoor is het zicht beperkt en kan niet ingeschat worden of zich nesten van vogels bevinden in de bomen. Het is mogelijk dat broedvogels in het plangebied tot broeden komen.

Amfibieën

Bevindingen 2018

Uit het onderzoek bleek dat in de omgeving naast de beschermde alpenwatersalamander, enkele algemeen voorkomende amfibieën voorkomen zoals de gewone pad, bastaard kikker en kleine watersalamander. Het plangebied is door het gebrek aan water ongeschikt als voortplantingshabitat. Mogelijk dat het plangebied wel wordt gebruikt als overwinteringslocatie.

Dit vanwege de weelderige vegetatie en aanwezige opstapeling van doodhout en een dikke strooisellaag. Voor soorten als gewone pad, groene kikker en kleine watersalamander is dit geschikt biotoop. Het voorkomen van algemene amfibieën is daardoor niet zondermeer uitgesloten.

Aanvulling NDFF

Uit de actuele gegevens van de NDFF zijn meldingen bekend van rugstreeppad ten oosten en noordwesten van het plangebied allen op ca. 400 meter afstand van het plangebied. Daarnaast zijn meldingen bekend van bruine kikker en gewone pad op ca. 400 meter van het plangebied.

Resultaten veldonderzoek

Het plangebied bevat geen open water dat dient als geschikt voortplantingsbiotoop voor amfibieën. Wel is de houtopstand en struweel binnen het plangebied geschikt biotoop in de vorm van landhabitat voor amfibieën. Amfibieën die verwacht kunnen worden in het plangebied zijn algemenere soorten als bruine kikker, groene kikker, gewone pad en kleine watersalamander. De rugstreeppad, die op ca. 400 meter van het plangebied zich bevindt, heeft een voorkeur voor open

plekken waar deze gaat jagen. Het plangebied bevat geen open plekken en dus is uit te sluiten dat deze zich binnen het plangebied bevindt.

Overige soorten

In de quickscan van 2018 is vastgesteld dat beschermde vaatplanten, vissen, reptielen en ongewervelden niet voorkomen in het plangebied. Tijdens dit onderzoek is ook vastgesteld dat bovengenoemde soortgroepen niet voorkomen binnen het plangebied.

Toetsing Wet natuurbescherming

Grondgebonden zoogdieren

Het kappen van de bomen en verwijderen van beplanting leidt mogelijk tot overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Verblijfplaatsen van kleine marterachtigen als de bunzing en wezel zouden hiermee verloren kunnen gaan. Ook kan het kappen van de bomen en verwijderen van beplanting verblijfplaatsen van de eekhoorn aantasten. Om zeker te zijn of verblijfplaatsen van genoemde soorten aan- of afwezig zijn, dient aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd. Op basis van dit onderzoek kan worden bepaald of met de werkzaamheden verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden, en of dan vervolgstappen noodzakelijk zijn in het kader van deze wet.

Vleermuizen

Het plangebied is geschikt als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen. Echter, het plangebied is slechts een klein deel in het gehele bosgebied. Wanneer hier werkzaamheden worden uitgevoerd, is dat ten opzichte van het gehele leefgebied, een dermate kleine locatie, dat dit geen afbreuk doet aan de kwaliteit van het leefgebied. Het plangebied wordt daarom niet als essentieel gezien als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen. De werkzaamheden leiden daarom niet tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

De eerder aangetroffen holtes (quickscan, 2018) zijn mogelijk volledig overwoekerd met klimop. Hierdoor zijn de holtes niet toegankelijk voor vleermuizen. Bij het kappen van de bomen verdwijnen er derhalve geen verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. Het overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming is derhalve niet aan de orde.

Vogels

Jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 5)

Het kappen van de bomen en verwijderen van beplanting leidt mogelijk tot overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Tijdens het veldonderzoek is niet vast kunnen stellen of vogels met jaarrond beschermde nesten tot broeden komen in het plangebied.

Algemene broedvogels

Algemene broedvogels kunnen tot broeden komen binnen het plangebied. Doordat tijdens het veldbezoek de bomen in blad staan is niet vast kunnen stellen of op het moment van onderzoek zich nesten in het aanwezige struweel of bomen bevinden. Het kappen van de bomen en verwijderen van beplanting leidt mogelijk tot overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Amfibieën

Voor de te verwachten amfibieën als de bruine kikker, groene kikker, gewone pad en kleine watersalamander binnen het plangebied geldt in de Provincie Noord-Brabant een algemene vrijstelling. Dit wil zeggen dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden. Het kappen van de bomen en verwijderen van beplanting leidt derhalve niet tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel moet rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht. De algemene zorgplicht houdt in dat zorgvuldig en met zo min mogelijk schade de ingreep en werkzaamheden uitgevoerd moeten worden.

Conclusie en advies

Conclusie

Het is niet uit te sluiten dat bij het kappen van de bomen en verwijderen van de vegetatie negatieve effecten optreden voor grondgebonden zoogdieren, vleermuizen en broedvogels. Voor de overige soortgroepen geldt dat de algemene zorgplicht nageleefd moet worden.

Advies

Om te onderzoeken of er zich binnen het plangebied kleine marterachtigen bevinden wordt geadviseerd om hier aanvullend onderzoek naar te doen. Door het plaatsen van cameravallen kan aanwezigheid vastgesteld worden van deze soorten vastgesteld te worden en naderhand geconcludeerd worden of de werkzaamheden leiden tot het overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

In de bladloze periode zal aanvullend onderzoek moeten uitwijzen of er zich verblijfplaatsen van eekhoorn bevinden binnen het plangebied. In de bladloze periode is de kroon zichtbaar en dus zichtbaar of hier zich verblijfplaatsen bevinden.

Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen (loopt van medio maart – juli) plaats te laten vinden. Wanneer de bomen in blad staan is het niet mogelijk om in te schatten of er zich nesten bevinden van broedvogels. Er kan dan niet met zekerheid gezegd worden dat verbodsbepalingen niet overtreden zullen worden.

De bouwwerkzaamheden dienen enkel overdag uitgevoerd te worden. Wanneer dit niet mogelijk is dient gebruikt gemaakt te worden van vleermuisvriendelijke verlichting. Daarnaast dient de verlichting naar beneden gericht te worden, zodat verstrooiing van het licht voorkomen wordt. De aanwezige lijnstructuren dienen niet belicht te worden. Indien dit niet mogelijk is dan wordt geadviseerd om aanvullend onderzoek naar de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen onderzocht te worden.

Bronnen

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center. P. 236-264.
- Creemers, R., Delft van, J. (2009). Atlas de amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. RAVON. P. 87-279.
- Dietz, C., Helversen von, O., Nill, D., Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, Utrecht 2011.
- NDFF Uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>) Geraadpleegd 08-08-2022.